

old minden olyan kérdést is, amely a könyvtáros legközvetlenebb feladatainak körébe tartozik. De hallatlanul megkönyíti a könyvtárosok munkáját, megnöveli lelkesedésüket, ha minden pillanatban érzik az önzetlen támogatás átformáló erejét. Ezért nem lehet lemondani erről a lehetőségéről, ezért kell

minden erőfeszítést megtennünk annak érdekében, hogy összefogjuk ezeket a társadalmi erőket: mert valójában csak ilyen módon tehetjük személyesen is érdekeltté olvasóinkat mindannak megvalósításában, ami az ő érdekükben történik.

Tóth Endréné — Mikó Zoltán

Vörösmarty emlékezete Szentendrén

Szerte az országban megünnepelték Vörösmarty születésének 160. évfordulóját. Az ünnepségből kivették részüket a könyvtárok is: irodalmi esteken emlékeztek meg a nagy költőről, és népszerűsítették örökszép sorait. Ennek a munkának adta igen jól sikerült példáját a szentendrei Járási Könyvtár dec. 1-i Vörösmarty-estje. A dunamenti városka 6000 kötetes Járási Könyvtára nemcsak könyvekkel látja el 700 olvasóját, hanem rendszeresen, hónapról hónapra irodalmi esteken műveli, teszi őket fogékonnyá az irodalom befogadására. A könyvtári propaganda munka leghasznosabb, leghatékonyabb formája az irodalmi est: utána mindenki az ott elhangzottakról akar olvasni, a rendezés munkája pedig a könyvtárosok számára kiváló továbbképzési lehetőség. A szentendrei Járási Könyvtár megvalósította a legfontosabbat, a legnehezebbet: olvasói közösséget teremtett, hatósugarába vonta nemcsak a sajtót, de még a „konkurrens” üzemi és szakszervezeti könyvtárak látogatóit is, olyan könyvtári kört szervezett a könyvtár barátaiából, mely munkára, közreműködésre szívesen vállalkozik. Az ilyen irodalmi esték, különösen, ha tematikájukat kiállítás, vagy röplapbibliográfia bővíti ki, az adott irányba terelik az olvasók érdeklődését; s ha a szerepményezés a keresett művek kellő példányszámát biztosítja, akkor elősegítik a könyvtár igazi oktató-nevelő munkáját.

*

Sok olvasónak tán eszébe sem jut Vörösmartyt kérni, ha könyvért jön, hiszen régi, és költő, a vers mindig kevésbé kelendő. Ha régi verset olvasva ismer meg valaki, talán nem is rezonál rá. De, ha kitűnő szavak ajkán csendülnek fel a régi sorok; ünnepélyes és mégis meghitt légkörben, ha az élőszó és alakítóerő kelti életre őket, akkor magukkal ragadnak, akkor már olvasásuk is könnyű lesz, mert átlengi őket az élmény emléke.

Mit mondott, mit adott Vörösmarty Szentendre népének ezen az estén? Hogyan mutatta be ennek a közönségnek

Vörösmartyt Lukács Jenő tanár ismerető beszéde, és a beszédebe szőtt szemelvények? A legszivhezszólbóbb módon, magából, a versek összeállításából kikerkedett az életrajz: a művek szóltak alkotójukról. A nemzeti teltra emlékező, pátozzsal és lobogással teli reformkor levegője csapott meg bennünket. (Jellemző, hogy milyen gyakori szó az ifjú Vörösmartynál a „remény”.) A teremben sok volt a fiatal, s a fellendülő kor heve és romantikája magával ragadta őket. Az igazi nagy versek a műsor második felében hangzottak el, s ezeknek szavalói egészen fiatal olvasók voltak. (E tény is a könyvtár nevelő tevékenységét dicséri.) A Harci dal forró hazafisága, az elnyomottak felszabadításának vágya (A hazának nincsen háza, mert fiainak nem hazája) és a Gondolatok a könyvtárban mély humanizmusa a haladó költő eleven szavaival szólt a hallgatókhoz. Ki ne érezné aktuálisnak ma a gyarmatok felszabadulásának korában Vörösmarty felháborodását a feketék elnyomása fölött: „Kivéve aki feketén született, mert azt baromnak tartják e dicsők, S az isten képét szíjjal ostorozzák.” És a jövőbelátó vers, amely napjainkát álmódja meg: „A művészet fénylő csarnokokban, Égi képet új korára nyom; S míg ezer fej gondol istenésszel; Fárad a nép óriás kezével”. A műsor második része az embert mindenek fölött értékelő, a mindenséget átfogó, hatalmas látomásaiban világokat rengető lángeszű költőt szólaltatta meg. A nemzeti ébredés és az emberiség fejlődésének gondolatai üzentek egy olyan korból, mely távolában is közeli, és olyan magukkal ragadó módon, amellyel csak Vörösmarty tud szólni: a hallgató sziklákat görgető óriásnak érzi magát: hiszen ő így látja, s így értékeli az embert. Lehet-e neki ellentmondani? Őt, aki a Vén cigány döbbenetesen nagyszerű látomásait szóba tudta formálni, csak csodálni, szeretni, követni lehet. S tanulni tőle. „Tanulj dalt a zengő zivatartól” — ahogy a szentendreiek tanítottak rajta keresztül, s ahogy tanul ma tőle az egész rá emlékező ország.

Bozókya Eva